

Două povestiri scurte.

Trasybulus a fost un tiran în Miletul antic, cu o putere incontestabilă în interior. Periandru, tiranul din Corint, îl admira și dorea să afle direct de la sursă cum a reușit să aibă liniște și pace în regat. Așa că i-a făcut o vizită și l-a întrebat direct pe Trasybulus. În locul unui răspuns, Trasybulus l-a scos afară din castel și l-a dus într-un lan de grâu. Acolo și-a scos sabia și a început să o plimbe deasupra spicelor, tăindu-le pe cele mai înalte și mai frumoase. Periandru, pe moment, a crezut că Trasybulus a luat-o razna, dar mai târziu a înțeles semnificația gestului.

Samuel Butler povestește în "Arta de a ști ce-ți face plăcere" cum a văzut odată un vițel care mânca balegă. Vițelul nu reușea nicicum să se hotărască dacă îi place sau nu ceea ce mânca. Asta până când o vacă experimentată l-a împins cu coarnele, pentru a-l convinge pentru toată viața că balega nu e bună de mâncat.

Prima istorie rezumă suficient de bine strategia din spatele schimbărilor de regim, revoluțiilor colorate și campaniilor anticorupție din diverse părți ale lumii.

Cea de-a doua mi-a venit imediat în minte după ce am urmărit reacțiile media și ale influencerilor în fața celei mai recente tentative de "înlăturare a unui regim autoritar". După câteva ore de indecizie și nehotărâre, linia oficială a sosit, și drept consecință toată lumea a devenit convinsă că în Turcia se află la putere un regim intolerabil pentru populație, chiar dacă tocmai populația locală, sau o parte importantă a ei, a fost cea care a salvat pentru moment regimul. Așa că de acum încolo, până la triumful binelui, vor abunda poveștile despre barbaria, torturile și despotismul regimului Erdogan, la care se va adăuga, foarte probabil, un lung șir de atentate teroriste.

În toată această luptă, arma cea mai puternică nu o reprezintă forța brută, oricât ar fi ea de sofisticată, ci controlul poveștilor sau contextul narativ. Iar contextul narativ prestat pentru orice astfel de evenimente este acela al unei încleștări între forțele progresului (democrație, liberalism, occidentalizare, secularism, globalizare) și despotism (religios, naționalist, local). Nu are nicio importanță cum sunt în realitate cele două combatante. Semnificative sunt doar culorile lor și dispunerea în tiparul mental al oamenilor încurajați să creadă că au ceva de spus. Un exemplu elocvent îl puteți găsi chiar în România: "Vorbeam săptămâna trecută la RFI cu Teo Tiță despre securitate și călătorii și a zis o chestie foarte adevărată, „ne pierdem privilegiile cu care ne-am obișnuit”, privilegiile alea de a merge unde te taie capul și de-a simți că lumea e a ta. Cu fiecare băiat care conduce dintr-un palat de aur, cu fiecare președinte imbecil și impotent pe care-l alege poporul într-o țară occidentală, cu fiecare partid de lunatici care ajunge la putere, lumea devine mai nesigură și mai înspăimântătoare, iar noi ne pierdem privilegiile și începem să mestecăm și să regurgităm frică. Poate e momentul să luptăm puțin pentru privilegiile astea, în Turcia, în Anglia, Franța sau România".

Nu am nicio îndoială că intențiile bune sunt cele care animă astfel de oameni, la fel cum nu am nicio îndoială că, încă o mână de oameni la fel de bine intenționați, și nu va mai rămâne piatră pe piatră în Turcia, în Anglia, Franța sau România.

În cazul de față, moralitatea telescopică ține loc de discernământ, iar poveștile cu satrapi sângheroși doborâți de tineri puri și liberi țin locul educației veritabile (trivium + quadrivium). Astfel, oricâte fapte și argumente ai încerca să aduci într-o posibilă dezbatere ele ar fi, în bună măsură inutile, în primul rând pentru că problema înțelegerii nu este una intelectuală, ci morală.

Nu e de mirare, așadar, că principala forță de subversiune o reprezintă educația (curriculuri, ong-uri, media), iar în acest context, George Soros sau Fetullah Gullen nu sunt altceva decât niște figuri convenabile și utile în tentativa de a controla discursul public. Așa că, povestea cu spicele de grâu tăiate li se poate întâmpla chiar și unor personaje de anvergură, precum cei doi, care par cumva astăzi intangibili. Sistemul nu cruță pe nimeni în fața opiniei publice. De pildă, până nu demult, Turcia era model de democrație islamică, iar Erdogan culegea ropote de aplauze în media apuseană. Același lucru s-a întâmplat și în cazul lui Vladimir Putin, Saddam Hussein sau în cazul unor conducători ai Iranului, etc. Însă orice listă de acest tip nu ar fi completă fără a aminti și de Nicolae Ceaușescu, care în 1974, găzduia la București, Conferința privind Populația Globului și se bucura de invitați precum inenarabilul John D. Rockefeller.

Pe scurt, regimurile și oamenii nu s-au schimbat semnificativ, însă percepția asupra lor s-a modificat considerabil, din motive care țin de istoria recentă și de lungul marș al centralizării politice globale.

Trasybulus și vițelul lui Butler

Scris de Ninel Ganea

Miercuri, 20 Iulie 2016 12:29

Nu există eroi sau sfinți în toate aceste povești, ci doar anarhie, războaie, frică, insecuritate și morți. Și așteptarea izbăvirii din mâinile celui mai rece dintre monștri.